

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/5/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200543
Dátum vydania rozhodnutia:	18.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200543.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobkyne: A. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., právne zastúpená: JUDr. Celestín Stehur, advokát, so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Žilina, so sídlom J. M. Hurbana 16, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/GRPRZAPPK/BEZ/2013/2960 zo dňa 22.04.2013, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/68/2013-23 zo dňa 19.11.2013, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/68/2013-23 zo dňa 19. novembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/GRPRZAPPK/BEZ/2013/2960 zo dňa 22.04.2013, ktorým žalovaný zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. CD/2013/4105-MB zo dňa 10.01.2013, ktorým nepriznal žalobkyni peňažný príspevok na kompenzáciu výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

Vo svojom odôvodnení krajský súd uviedol, že vo všeobecnosti správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so Správnym poriadkom, aj keď účastník správneho konania je nečinný a správnym orgánom nenavrhne alebo nepredkladá žiadne dôkazy. V Správnom poriadku, ktorý je potrebné aplikovať aj na daný prípad, je zakotvený inštitút súčinnosti, ktorý vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností. Účastník správneho konania má nielen právo navrhovať dôkazy, ale aj na potvrdenie pravdivosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správnemu orgánu predkladať, pričom nesplnenie tejto povinnosti môže mať za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti ovplyvňujúcej výsledok v konaní. Špeciálne pri konaniach podľa

zákona č. 447/2008 Z. z., účastníka konania zaťažujú ďalšie povinnosti vyplývajúce z tejto špeciálnej právnej normy, a to konkrétne podľa § 57 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. Vo všeobecnosti je fyzická osoba povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu (písm. a/ cit. ustanovenia) a taktiež na výzvu príslušného úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu do 8-ich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný úrad neurčil dlhšiu lehotu (písm. e/ cit. ustanovenia). Taktiež fyzická osoba je povinná na výzvu príslušného úradu podrobiť sa vyšetreniu zdravotného stavu, posúdeniu zdravotného stavu alebo opätovnému posúdeniu zdravotného stavu písm. f/ cit. ustanovenia). Druhostupňový správny orgán postupoval správne, keď vyzval žalobkyňu, aby preukázala skutočnosti rozhodujúce na poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu, ktorými boli listinné dôkazy o jej nepriaznivom zdravotnom stave, pričom súd podotkol, že tieto listinné dôkazy už mali byť prílohou lekárskeho nálezu podľa prílohy č. 1 k cit. zákonu, ktorý je súčasťou žiadosti o kompenzáciu v zmysle § 55 ods. 3 cit. zákona. Ak teda žalobkyňa túto svoju povinnosť nesplnila a nepredložila správnym orgánom dôkazy preukazujúce jej nepriaznivý zdravotný stav a správne orgány vychádzali len z tých listinných dôkazov, ktoré ňou boli predložené, pričom tieto listinné dôkazy nepreukazujú mieru funkčnej poruchy nad 50 %, je potrebné konštatovať, že práve touto nesúčinnosťou žalobkyne došlo k nepriaznivému výsledku správneho konania v neprospech žalobkyne, ktorý je však v súlade s právnymi predpismi. Ak na základe toho, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení o jej nepriaznivom zdravotnom stave, bolo rozhodnuté v jej neprospech, uvedené rozhodnutie nie je z tohto dôvodu nezákonné. Záverom krajský súd zhrnul, že ak fyzická osoba k žiadosti nepriloží ako prílohu lekárskeho nálezu tú časť zdravotnej dokumentácie, ktorá by mala preukázať jej zdravotný stav, posudkový lekár vychádza len z predložených listinných dôkazov a jej kompletne nepredloženie nie je možné nahradiť lekárske vyšetrením pred posudkovým lekárom.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie žiadajúc najvyšší súd, aby rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedla, že správny orgán pri vydávaní rozhodnutia pochybil, pretože nezistil presne a úplne skutkový stav veci a za tým účelom si nezaobstaral potrebné náležitosti. Zákon č. 447/2008 Z. z. v žiadnom z ustanovení neurčuje povinnosť zaobstarat' a priložiť náležitosti k žiadosti v rozsahu, v akom ich žiadal prvostupňový správny orgán, určuje iba povinnosť priložiť k žiadosti podklady na rozhodovanie a preukázanie, ktoré k svojej žiadosti už priložila. Povinnosťou správneho orgánu bolo jej žiadosť posúdiť a zistiť podklady na rozhodnutie a nedostatky doplniť. Opätovnej lekárskej prehliadky a príslušných vyšetrení sa ako 83 ročná žena nemohla zúčastniť vzhľadom na jej zhoršený zdravotný stav a taktiež, že to považovala za nadbytočné a zo strany správneho orgánu za obštrukčné. Ďalej uviedla, že skutkový stav vo veci nebol postačujúci na rozhodnutie vo veci, nakoľko v rozpore so zákonom neboli vo veci zistené všetky právne významné skutočnosti. Taktiež uviedla, že v správnom konaní nebola ako účastník konania vypočutá, resp. podrobená odbornému lekárske vyšetreniu pred posudkovým lekárom, hoci to zákon umožňuje.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaný navrhol rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že v odvolaní žalobkyne nie sú uvedené žiadne nové skutočnosti. Žalobkyňa aj napriek dvom riadne doručeným písomným výzvam nepredložila oddeleniu posudkových činností druhostupňového správneho orgánu dôkaz o svojich písomných tvrdeniach. V zmysle § 34 ods. 4 Správneho poriadku nesie žalobkyňa procesnú zodpovednosť za to, že správny orgán zhodnotil predložené dôkazy k žiadosti v zmysle platnej legislatívy. Posudkovou lekárkou požadované odborné lekárske vyšetrenia nie je možné nahradiť osobnou účasťou u posudkového lekára.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 19.11.2013. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený

18.02.2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 38 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona č. 447/2008 Z. z., fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov, možno poskytnúť peňažný príspevok na zvýšené výdavky, ak tento zákon neustanovuje inak, súvisiace s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia.

Podľa § 53 ods. 1 a 2 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 61 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní sa nevzťahujú na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze.

Podľa § 55 ods. 3 druhej vety zákona č. 447/2008 Z. z., súčasťou žiadosti je aj aktuálny lekársky nález okrem prípadov uvedených v § 11 ods. 7 a 8.

Podľa § 57 ods. 1 písm. e/ zákona č. 447/2008 Z. z., fyzická osoba, ktorá je účastníkom právnych vzťahov vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, je povinná na výzvu príslušného úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu, jeho výšku alebo výplatu do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak príslušný úrad neurčil dlhšiu lehotu.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeľi v konaní ujmu.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu

predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či prvostupňový správny orgán a žalovaný svojim procesným postupom dostatočne zistili skutočný stav veci, ktorý bol podkladom na vydanie rozhodnutia, teda či svojim postupom konali zákonne, keď vydali svoje rozhodnutia bez oboznámenia sa s lekáorskými správami, ktoré uvádzala žalobkyňa vo svojich podaniach.

Z administratívneho spisu žalovaného odvolací súd zistil, že žalobkyňa si dňa 07.12.2012 podala žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov v súvislosti so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Jej súčasťou bol aj lekáarsky nález na účely konania vo veciach kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu, ktorého prílohou bol lekáarsky nález žalobkyne od MUDr. P. M., všeobecnej lekárky, od MUDr. I. C., PhD., urológa a ambulantný nález zo dňa 10.10.2012 očnej ambulancie MUDr. W. I., PhD. Na základe týchto odborných náleзов bol vypracovaný lekáarsky posudok v rámci prvostupňového správneho konania dňa 11.01.2013 s určenou mierou funkčnej poruchy 30 % a vydané prvostupňové rozhodnutie. Tiež bola priložená fotokópia ortopedického vyšetrenia zo dňa 22.11.2012, avšak bez uvedenia mena a priezviska pacienta, preto naň posudkový lekár nemohol prihladiť. Voči rozhodnutiu sa žalobkyňa odvolala s tým, že posudková lekárka ju nikdy nevidela, jej zdravotný stav nepreskúmala a jej závery v znaleckom posudku sú postavené na subjektívnej úvahe. Druhostupňový správny orgán po odstúpení odvolania na rozhodnutie vyzval žalobkyňu výzvou zo dňa 07.03.2013, ktorú prevzala 13.03.2013 na predloženie originálu ortopedického vyšetrenia zo dňa 22.11.2012 s RTG popisom zo dňa 12.11.2012 a aktuálne interné a neurologické vyšetrenie. Zároveň ju poučil, že v prípade, ak nálezy nepredloží, bude posúdenie jej zdravotného vykonané na základe lekáarských náleзов, ktoré obsahuje predložená spisová dokumentácia. Tiež bola poučená, že ak z objektívnych dôvodov nemôže v uvedenom termíne, t. j. do 19.03.2013 požadované lekáarske nálezy predložiť, má to oznámiť telefonicky na uvedenom telefónnom čísle. Keďže žalobkyňa na túto výzvu nereagovala, druhostupňový správny orgán jej doručil výzvu zo dňa 02.04.2013, ktorú prevzala 11.04.2013 a v ktorej ju upozornil na to, že uvedené nálezy v požadovanom termíne nepredložila, ale na základe telefonického rozhovoru dňa 18.03.2013 jej dcéra oznámila, že nálezy predloží v neskoršom termíne. Nakoľko však do dňa 02.04.2013 neboli požadované nálezy alebo žiadosť o prerušenie konania zaslané, opakovane druhostupňový správny orgán žiadal o ich zaslanie v termíne do 10-ich dní. Napriek tomu žalobkyňa zostala nečinná. Druhostupňový správny orgán vydal lekáarsky posudok dňa 16.04.2013 len na základe žalobkyňou predložených lekáarských náleзов. Vychádzal z urologického vyšetrenia MUDr. I. C. z 19.10.2012 a lekáarskeho nálezu MUDr. P. M.. Doložené ortopedické vyšetrenie zo dňa 22.11.2012 posudkovo neohodnotil, pretože bolo bez udania identity pacienta.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. V uvedenom prípade je najvyšší súd toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, vychádza z logického a správneho právneho posúdenia danej veci, a preto odvolaciemu súdu nezostalo nič iné, ako len v celom rozsahu konštatovať správnosť dôvodov z ktorých krajský súd pri posúdení danej veci vychádzal, pričom odvolací súd pre zdôraznenie správnosti dodáva ďalšie doplňujúce dôvody.

Najvyšší súd poukazuje na judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 7/2013 pod č. 104. V správnom konaní správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona č. 447/2008 Z. z. postupuje, okrem vyššie uvedených výnimiek, podľa ustanovení Správneho poriadku, a preto povinnosťou žalovaného správneho orgánu bolo v predmetnom konaní postupovať v súčinnosti s účastníkom tohto konania - žalobkyňou. Inštitút súčinnosti je ustanovený na viacerých miestach Správneho poriadku (§ 3 ods. 2, § 33 ods. 2, § 56) a vyjadruje vzájomnú jednotu práv a povinností. Účastník správneho konania má nielen právo navrhnovať dôkazy, ale na potvrdenie správnosti svojho tvrdenia má súčasne aj povinnosť dôkazy správneho orgánu predkladať, nesplnenie tejto povinnosti má za následok neunesenie jeho dôkaznej povinnosti podmieňujúcej výsledok konania. Nesplnenie si tejto povinnosti však nezbavuje správny orgán zistiť vo veci skutočný stav, keďže túto povinnosť správneho

orgánu ukladá zákonodarca v ustanovení § 32 ods. 1 Správneho poriadku. Správny orgán zabezpečuje zisťovanie skutkových okolností z úradnej povinnosti a postupuje v súlade so správnym poriadkom, aj keď účastník správneho orgánu je nečinný a správny orgán nenavrhuje alebo nepredkladá žiadne dôkazy a k veci samej sa žiadnym spôsobom nevyjadruje. Účastník má právo vyjadrovať sa k podkladom v ktoromkoľvek štádiu konania. Môže sa vyjadriť k jednotlivým dôkazom i k celkovému spôsobu prípravy podkladov, môže sa vyjadriť k otázkam skutkovým i právnym. Zmyslom takto široko koncipovaného oprávnenia je predísť neskorším možným námietkam účastníka, ktoré by mohli viesť k prietahom v konaní alebo iným komplikáciám. Správny orgán v konaní môže pokračovať a teda vydať rozhodnutie, ak účastník sa svojho práva na vyjadrenie výslovne vzdá, alebo ostane nečinný. Pokiaľ správny orgán vydal rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa pred rozhodnutím, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Posúdenie súdu v preskúmvacom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je podmienené konkrétnymi okolnosťami toho ktorého prípadu.

V danom prípade je odvolací súd toho názoru, že prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný nepochybili svojim procesným postupom, keď žalobkyni nepriznali peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla z toho dôvodu, že na základe lekárskeho posudku č. CD/2012/18895 zo dňa 07.01.2013 bola žalobkyni stanovená miera funkčnej poruchy na 30 %, t. z. že žalobkyňa sa nepovažovala za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. V správnom konaní bola žalobkyňa v priebehu jedného mesiaca dva krát vyzývaná (13.03.2013 a 11.04.2013), aby predložila k stanovenej lehote originál ortopedického vyšetrenia s rtg popisom a aktuálne interné a neurologické vyšetrenie, pričom ju žalovaný upozornil, že inak bude posúdenie zdravotného stavu vykonané na základe lekárskeho nálezov založených v spisovej dokumentácii. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa ostala nečinná (pričom ju žalovaný vyzýval - poskytol dostatočnú súčinnosť), nespĺnila si povinnosť predložiť dôkaz správny orgán, čo malo za následok neunesenie jej dôkaznej povinnosti podmieňujúci výsledok správneho konania.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250a ods. 3 druhá veta O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobkyňa v konaní nebola úspešná a žalovaný nárok na náhradu trov konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.